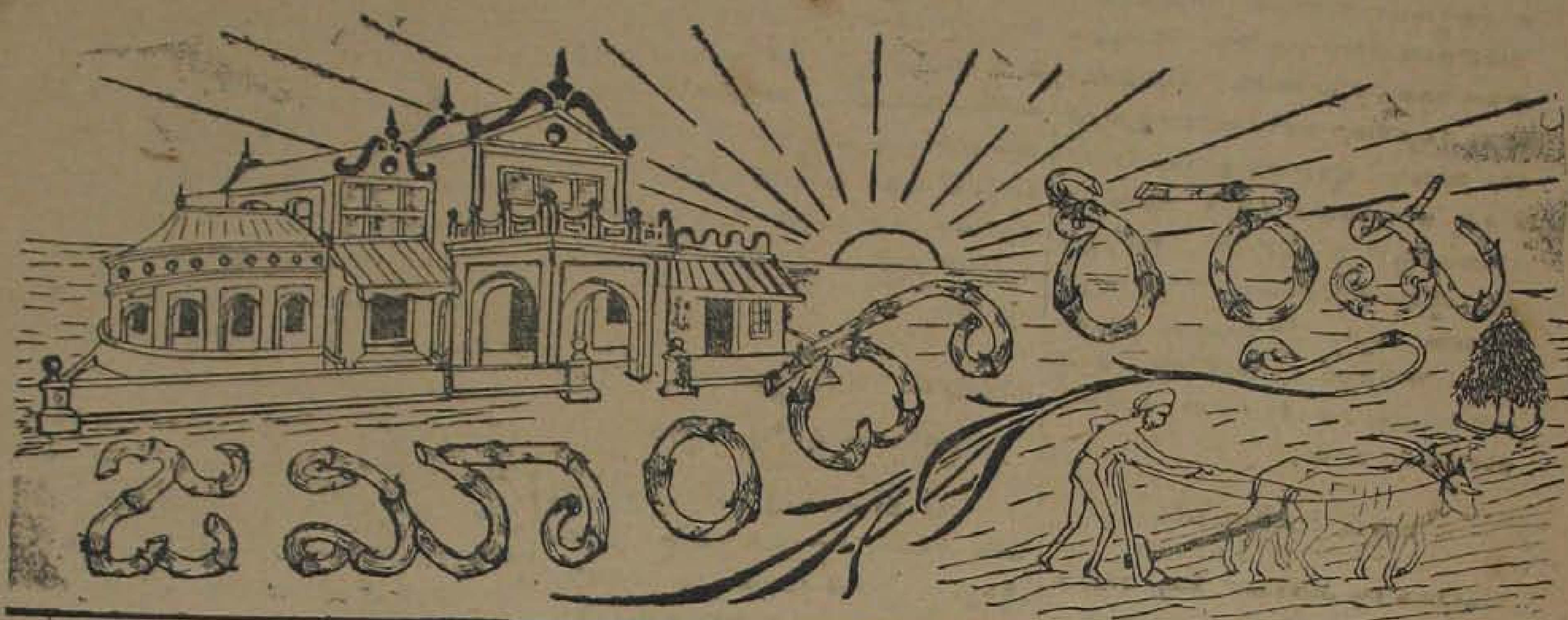
Reg. No. M. 2580.

శ్రీయుత

సంవత్సర చందా రు ४ లు.

7-11-31

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక.

సంపుటము ౧. | శనివారము ౧౪-౧౧-౧౯౩౧ | నెల్లూరు | సంచిక ౩౧.

రైతు సంఘముల మహోపయోగము

అమెరికా-జపాను మొదలగు దేశములలోని రైతుల సంఘీభావము

మాగంటి బాపినీడు, బి. ఏ. సి., (కార్నెల్) యం. యస్. సి., (కాలిఫోర్నియా)

రయితు సంఘములు అమెరికాలో ప్రభుత్వములతో తలదూచుచున్నవి. వాటిని చంపి స్వంత రయితులకు అపారలాభమును కూర్చుచున్నవి. కాలిఫోర్నియా వారు 28000000 పెట్టెల నారింజపండ్లు ఎగుమతి జేసినవి.

అమెరికాయందున్న ప్రభువు, ఇతర దేశములను మగలించు దేశ పరిస్థితులు పరిశీలించిన పిమ్మటను నేనిప్పుడు ఆలోచించినను, ఏదృష్టిని జూచినను రయితు అభివృద్ధికి రయితుసంఘము లత్యవసరము లని నిశ్చయించుకొంటిని. నా విద్యార్థి అదాయ్ర దిగవాయుపు- గుంటూరుజిల్లాలో గొంత పనిచేసి యుండెను.

1927-వ సం॥ నా మిత్రులు జయపూర్ దివాన్ గా నుండిన రామకృష్ణ చౌదరిగారు, ఏజన్సీలో క్రొత్తపంటల యవసరమును గూర్చి పరిశీలింపబడిన డిప్యూటీ డైరెక్టర్ మన్రో, నేను జయపూరుదగ్గర కాఫీతోటలు పరీక్షించుటకై వెళ్లి భోజనములో కాలిఫోర్నియా ఫలములు, డబ్బాలలోని వాగడ్, అమెరికా బలఫ్రమ్మలను ఉపయోగించితిమి. అ

యందలిలో వారిదేశపు బండారములు తినుటకు దూరే యాశ్చర్య మయినది, అప్పుడు అమెరికా రయితు, విలోపానోల్ల, ఎంత గడుసయిన వారిని రాజుకోనుటను జూచించి భారతదేశమునకు "సుజలాంసుఫలాం సస్యశ్యామలాం" అను జాతీయగీతము గల మాతృదేశమునకు, పాలు, వెన్న, ఫలములు, జీడలు, దారము ఎగుమతి చేయుచున్నా యనుకొంటిని ప్రపంచమున ప్రకృతులు దూరము గనుడెలసియుండవలయును, వారి దేశములో తమ్ముగాక మిగిలిన వస్తువులు నేదేశమునకు నందిపెట్టవచ్చునో వారి ప్రభుత్వోద్యోగస్థులచే పరిశీలించి పరదేశములకు పంపించెదరు. దేశ వారిసంఘ పక్షమునకే పంపుచుందురు. నిలువయుంచుటకు బదిలవత్తు వెన్నను మనదేశము పోటికొనలేదు, ఏదేశమ్మయినా- ఇంగ్లాండు వెన్న టిన్నులలో పెరుకొనవలయును.

రయితు ఆర్థిక క్షీణత

దేశములో నత్యంతము రయితు బలహీను లై పోవుచున్నారు. అప్పు లేని వర్తకులు [illegible] సంపాదించుకొనుచున్నారు, స్థిరాస్తి సరసరమైనయట్టి ప్రభుత్వముతో, [illegible] బ్యాంకులుగాని భూమి తనఖా బ్యాంకులుగాని [illegible] ట్టుమని చెప్పుటకు నోచలేదు [illegible] గాసనపద్ధతులతో గాని, ప్రభుత్వముతో గాని [illegible]

యాంత్రోపకరణసహాయ్యము. రయితు తీక్ష్ణబుద్ధిలో గణ్యకెక్కదగు బుజువుచూపించునది. ఇతర దేశములలో పోరద రయితు బుద్ధిమాని చెట్టి సస్యపోషణ మార్గములను సంపాదించగ గలుగుచుండెను. తెలిసికొనుటకు పరూపాలము లేదు. తెలుగువారి మాటలు వినుట పోషించుటలేదు. పండినపంటకు ధర కట్టదీర్చుటలేమి, షాహుకారు కమీషను వడ్డి పోను మిగిలినది. వ్యవసాయపు ఖర్చులకు సరిపడిన సంతృప్తి. ఆరాయమునుండి చెప్పవలె రాబట్టి. ధరలెందుకు తగ్గుటో హేతువో తన కొట్టికొట్టయును లేదు వడ్డీలేకుండ కొంపకూలునట్లు హెచ్చుచున్నవి కర్మఫలము తప్పదు. కీ సెటిలుమెంటు వచ్చినది. పన్నుల హెచ్చించిన పరిమాణముతోపాటు ఇంజనీయరు లిస్టులు తయారుచేసిన, వారిని మంచిమాట చేసికొనుటతే మంచిది,

జపాను రయితుల ఓపిక

ఇరిగేషను బిల్లు ఎందుకయిన లేమి, ఇంజనీయరు మరవారు కాలదయాముగాని ఒక తాలూకా లోద్దా ఆ హ్యస్తుని తొమ్మిదిగాను తప్పినప్పుడు వారిలో మందుకరే, తీరవా, సమస్యలు చర్చించుటకు సమకూడిన జిల్లా రయితుల సభలో లేకపోయినది. కొట్టులకు వెళ్లుటకుండుగల నామినేషనులు సంపాదించగల రూపాయి, శ్రద్ధ, శక్తి, ఒక యిరిగేషను స్కీము ప్రారంభించుటలోగాని, లేక తొలుత రయితు సమస్యా పరిష్కారములోగాని కానరాదు. జపానులో పనిలేని దినములలోగ బల్లెటూరి ప్రజ కట్టు చేసి మనదేశమునకు దింపుచున్నారు. ఈ వ్యవసాయముగా తె ఆ జపాను బొమ్మలలో మనము ఆటలాడుకొనుచున్నాము. అధునిక పద్ధతుల తో యూరిని బండించి, మిక్కిలి చౌకగా ఆ మెరికావారు మనదేశమునకు దిగుమతి చేయుచున్నారు. ప్రత్తి పంటలో లాభము లేదనుకొని పంట చాలించుచుంటిమి మనము; మన దేశమునకు విదేశముల నుండి ప్రతిసంవత్సరమునకు బారగాయలు దాదాపు 12 కోట్ల విలువగలవి దిగుమతియగుచున్నవని యిందరికి తెలియకపోవచ్చును.

సంఘము లేనందున రయితులకు కలుగు దుష్ఫలము

ఇది మనము పండించుకొనగలిగినదే! సిగరెట్టు కంపెనీలు పెట్టుబడి పెట్టి పొగాకుపంటలో ఎంత విశేష లాభమును గుంటూరు జిల్లాలో పొందు చుండిరో యెల్లరికి తెలిసిన విషయమే. రయితులు పండించిన పొగాకును దొర యిచ్చినది పుచ్చుకొనుచు; పండించినరయితుకంటె పెట్టుబడి పెట్టిన వర్తకులె ఎన్నో రెట్లు లాభము పొందుచున్నారు. ఓర్చుటకు రయితుసంఘ బలము లేదు. ఇటలీ నుండి చౌకగా నిమ్మకాయలు అమెరికాకు వచ్చుచున్నందున నిమ్మకాయ తోటలవారు మరలె ఖర్చు ఫలమని పరిశీలించి ప్రార్థనలో మనుగడ ప్రభుత్వముతో; కొరాడి ఒ దేశపు నిమ్మకాయలపై పన్ను వేయించి తమకు పోటీ లేకుండ చేసికొన గలిగిరి. ఇట్టి కారణములచే తోటలవారు ప్రభుత్వసహాయముచేత దమకంటె అభివృద్ధి చెందగా పొగిరి. రయితులు, వివిధదేశములందుండు ఫలపుష్పపు, పశుజాతులను తమ దేశమునకు రప్పించి పరీక్షించి రకములను వృద్ధి చేసికొనుచున్నారు. అన్ని ఖండములందును, పంటల లెక్క, వర్తక రహస్యములు సంపాదించుచున్నారు. యూకార్నల్ విశ్వవిద్యాలయ సంఘ మాసపత్రిక ఒకదానిలో 'రొక్కూ' అను నామమున ఆరెవులలో ధాన్యములకు గాన్పిన పరిశోధనకై మూడు లక్షల విరాళము విచ్చినట్లుండెను.

మన దేశము విదేశవ్యవసాయ కోత్పత్తులలో మునిగిపోవు చున్నది.

మన దేశమునందవవు యున్నను అందులకే మనకు రయితు కట్టాంగ్రెంటు చేయు దుంగలు (బ్లీచవత్ల) ఆచ్చునుండి వచ్చుచున్నవి, కాలిఫోర్నియాలో సౌకర్యము నారింజ నిమ్మకాయలు లేవు. ఇప్పుడు సంవత్సరమునకు 18 కోట్ల విలువగలకాయలు కాచుచున్నవి. అటులైగా, ఇటు కొలాంబోలో యెటవ, ఏ యెడారిలో జాదిన కాలిఫోర్నియా నారింజ నిమ్మకాయలే.

ఆనుదినము మనపిల్లలకిచ్చు అత్తిపండ్లరసము కాలిఫోర్నియా నుండి వచ్చినదియే. ఎన్నేచయమిల్లో కాచినను విదేశపు పాలడబ్బాలే. ఆ రయితు లట్టే మిగ మన మిట్లేమి! విదేశ పభుత్వమునకే మనము కానిసల పైతియని గుంజుకొనుచుండ విదేశరయితు లకు పాలు, వెన్న, ఫలములలోగ గూడ అనుకొన కుండ లాభసల యగుచుంటిమి. పాలడబ్బాలు దొరకకున్న పసిపిల్లలు యలమల మాడు దురు గదా!

వ్యవసాయ విచారణసంఘము తన ధర్మము నెరవేర్చలేదు.

రయితులముక్తిమార్గములఁ గనుగొనుటకు వచ్చిన వ్యవసాయ కమీషను ఎవరి కష్టనివారణకొరకు వచ్చెనో వారిని విచారింపలేదు, అట్లు సూత్రించలేదని రైతులు తమ యాగ్రహమయినను చూపలేకపోయిరి. సంఘశక్తి లేనిదే యాగ్రహమెట్లు చూపగలరు? వ్యవసాయపు విహిష్ట మెంటులో దేశ పంటలు, దేశ ధాన్యములు తెలియని విదేశియోద్యోగులు; దేశవాళీ పశువులు లేక విద్యార్థులకు బోధించు పశువులు బోధించు వ్యవసాయకళాశాలలు మనరయితులకే పనె!

ఆ దేశపు రయితుల సఫలజీవనరహస్యమునకు కారణమేమి? మనరయితుల యీస్థితికి కారణమేమి యిక్యమాత్రమే మొకటియే; సంఘము, సంఘబలము సహకారము. అజ్ఞానము, అసహాకారము, అసహాయత్వము మనవి. అమెరికా, జర్మని, డెన్మార్కు, విర్లాండు దేశములయందు రయితుసంఘము లెట్లు రయితుల యభివృద్ధికి తోడ్పడెనో, రైతుసోదరులు సావధానచిత్తులై వినిన నాటిరాన్నినము స్వల్పకాలములో తెలిసికొనగలరు.

రైతు సంఘబలము

1921 వ సంవత్సరమున అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల పార్లమెంటుకు కాంగ్రెసు, రయితుల కష్ట నివారణముంగోరుకొనునట్టి నియమాలు ఆరు చట్టముల బిల్లులు చర్చించబడుటకు తీర్మానించబడెను. 24 గంటలలోగా 48 రాష్ట్రముల రయితుసంఘములనుండి రయితునాయకులు ఆ యాక్రమ కార్యక్రమమునకు తమకోపమును తెల్లడించుచు తంతులకోటల్సి తంతులు, టెలిఫోను, టెలిఫోనులు అమెరికా ముఖ్యపట్టణమగు వాషింగ్టను పట్టణమునకు శాసనసభ్యులకు బంపిరి. అంతటనే రైతుల తొలితిరిగే రయితుప్రతినిధుల ప్రారంభమయ్యెను. శాసనసభవారు భయపడిరి. రైతుల పూర్వముతరె కోరుకొంచిన వారు గాక సంఘము బలముబట్టి సంపాదించుటచే యూటనిరక తప్పనిసరియై కాకనము అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల కంతయును కేంద్రరయితు సమష్టిసంఘము తన ప్రతినిధుల ద్వారా పైరెండు చట్టములను ప్రవేశపెట్టెను. వారికి గతి లేనపుడు ముఖ్యపట్టణమగు వాషింగ్టనులో రైతు వాక్కులు ... దూరు రైతుచట్టముల ప్రవేశపెట్టించి కాలమున భోగట్టాయంతయు నిచ్చుటకు, ఉపాయముగా పరిస్థితుల బరీక్షించుచు కావలసిన బందోబస్తీ చేయుటకు నియమింపబడిన రైతుప్రతినిధి వెంటనే తన కేంద్ర సంఘాధ్యక్షునకు సంకులాఖలద్వారా వివిధరాష్ట్ర రయితునాయకులకు తంతినంపి అట్టి యూరోళనకొన్ని గంటల కాలములోగ గలిగించగలిగెను. రయితులందరు నేటో యొక రైతుసంఘమునందు చేరియుండురు. దేశములో పలుకుబడి, ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఒక పెద్ద సంఘము ఈ సమష్టిరయితు సంఘమే 50 సంవత్సరముల అనుభవమే కాక, కాలమునుబట్టి యీసంఘమెంత పరిపక్వస్థితి వచ్చినది. దీనియాధ్యక్షునకు సంవత్సరమునకు 45,000 రూపాయలు, కార్యదర్శికి రు. 66,000 లు జీతములు. మొత్తమునీ సంవత్సరమునకు రు 14,76,000 లు ఖర్చుపెట్టుచున్నదన్న, ఎంత పెద్దసంఘమో తెలియగలదు. రైతువారితోను ప్రభుత్వముతోను పలుకుబడి సంపాదించి రయితులకు సౌకర్యములు కలుగజేయును.

“ నార్త డెకోటా ” యను యొక్క రాష్ట్రము గలదు. అందునాటికి 80 మంది రయితులు తమ పొలములో కాపురముండురు. నాటికి 10 మంది పల్లెయందును, 10 మంది పట్టణములలోనుండురు. పెద్దపట్టణమునకు జనసంఖ్య 28 వేలు మాత్రమే. రయితులే వాణిజ్య, పెట్టుబడి దార్ల వ్యవహారమును నడిపెదరు. ప్రభుత్వము వారి చేతిలో నుండెను. రయితుల వ్యాపారము చేసి కొను లాభము పొందుచు వాణిజ్యవ్యాపారము వారి

సమ్మెకు. ఉత్పత్తియగు పెట్టుబడివారు, ఫ్యాక్టరీలవారును ధనవంతులైరి, రయితులు దినదినము నెలలును భూములన్నియు, మరింతముగా సంపాదించినను మహోన్నతకరమగు రయితులు తనఖాలలో మునిగి యున్నవారైరి. వారికి నియుక్తిమార్గము గానరాక పోయెను. వారు తమ యవస్థయందు గనుగొనిన కావలసినవస్తువులలో మించి పెట్టుకొనగా, కొన్ని సభ్యులు "రయితులారా! మారు తమ్మి పాట్లు వంచుట నెంచు కొనుడు, కావలసినవారలను మేము ఇచ్చెదము" అని నిర్లక్ష్యముగా చెప్పిరి. అప్పుడు రయితులు వ్యవసాయసంఘములను సహకార సంఘములను స్థాపించుకొని పెట్టుకొని అధ్యక్షులు జరిపి వారిని దగ్గరికి లాగిరి.

రయితులు స్వంత ప్రతినిధుల శాసన సభల కంపుట.

1916 సంవత్సరమునందు విశేషము గాదువ్వలచే గోధుమలు అరిపోయెను. ధరలు, మనుష్యులు తినుటకు దగదనియు, పశువుల మేత కుపయోగపడుననియు చెప్పి వారలు తనకతిలోని తిర్పి తక్కువ ధరలకు కొనిరి. దీనివలన ఆ రయితులకు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు నష్టము వచ్చెను. ఈ గోధుమలచే (తక్కువరాష్ట్ర)మున పిండి తయారు చేసి రొట్టెలకు ప్రసిద్ధమైన పిండియని పెంపుదేరకమున తిర్పి యమ్మి విశేషలాభము పొందిరి. రయితుల ఆవమానము మితిమీరినది. వెంటనే మోసమును గ్రహించి అన్యాయమును నివారణ జేసికొనుటకు అన్ని పార్టీలకర్పుల యెన్నికలలో రయితుల ప్రతినిధులను పెట్టి సంపూర్ణ జయము గాంచిరి. శాసనసభ, కార్యనిర్వాహక సభ, గవర్నరు పదవి తమ చేతులలోనికి తెచ్చుకొనిరి. ఎంతకాలము నుండి యీ కాలయాపన కోరుచున్న రయితు చట్టములను నిర్మించి, తమ కోర్కెలు కాపాడుకొనగలిగిరి. ప్రభుత్వ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలు, ఫ్యాక్టరీలు భూమితనఖా బ్యాంకులు, గృహనిర్మాణ సంఘములు నెలకొల్పుటయేకాక యెన్నికలలో చేసిన వాగ్దానములన్నిటిని నెరవేర్చిరి. అప్పటి నుండియు రయితు తన కష్టమునకు తగినఫలము ననుభవించుచు శాంతజీవనము గడుపుచుండెను. రయితు సంఘలాభమునకిది నిదర్శన మొకటి చాలదా?

"మిన్నిసోటా" రాష్ట్రి సంఘము ఒక్కటే తన సంఘమునకు 27 వేల రూపాయల ఆదాయము చేయగలిగెను.

గొర్రెల పోషణాధికారుల సంఘము.

అమెరికాలో పూర్వము అట్టి కాయలు లేవు. స్పేన్, ఇటలీ, గ్రీసు మున్నగు చోట్లనుండి వచ్చుచుండెను. ఇప్పుడు అమెరికాకు కావలసిన వన్నియు నచ్చటనే కాయును. ఒకటే యటకరముల తోటలు, 88 కోట్ల పెట్టుబడి, యాయా పోట్లకును, రయితులు దక్షిణ కాలిఫోర్నియాలో కొన్ని తోటకాలలో గలవు. కొంతమంది రయితులుగలిసి స్థానిక అక్రోటుకాయల సహకారసంఘము స్థాపించెను. సంఘసభ్యులు అక్రోటుకాయల తోటలకు కావలసిన సభ్యులు తమ ఫ్యాక్టరీలో పెట్టుబడి పెట్టి వ్యాపారము చేయుచుండిరి. ఇట్టి 41 స్థానిక సంఘములు గలవు. ఇవి అన్నియు గలసి కాలిఫోర్నియా అక్రోటుకాయలతోటల అధికారుల సంఘమైనది. ఈ కేంద్రసహకార సంఘము చేయ గలిగిన సేవను, ఒకే ఆకారపు పరుపు తయారు చేయుట, ఎగుమతికి సిద్ధము చేయుట, సంవత్సర మంతయు సమముగా సప్లై చేయుట, తోటలను బాగు చేయుదినము రయితులకు చెప్పుట. విదేశములలో మంచి విక్రయ రకములను తెప్పించి పెంచుట, ఈ సంఘశాఖల సంకేతము పెట్టించు లాభము రయితులకు వచ్చుచున్నది. కాయలు బ్రద్దలు కొట్టు యంత్రములు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయించి సంఘ సభ్యుల కుపయోగించుచున్నది. పక్వమైన కాయలు తీయుటకు మనుష్యులు యంత్రము తయారుచేసిరి. ఇట్టి యంత్రము లీ సంఘములకే కలవుగాని ఇతరులకు లేవు. ప్రతి సంవత్సరము తక్కువగా ఖర్చుపెట్టు ప్రయత్నించెదరు. అక్రోటుకాయలకు ధర పెంచు పోలు (అనగా నూరు పౌన్లు) 68 పౌన్లు తోటల యజమానులకు పోవును. 12 పౌన్లు వర్తకునకు పోవును. 7 పౌన్లు కమీషను, 4 బాడిగవారికి పోవును. 8 ప్రకటనకు పోవును. 1 బ్యాంకులకు పోవును.

ఫలవృక్షాధికారుల సంఘము

ప్రపంచములోనెల్ల పేరుపొందిన ఆదర్శమైన రయితుల సహకారసంఘము కాలిఫోర్నియా ఫలవృక్షాధికారుల సంఘము. ఒక కేంద్రసంఘమునకు 203 స్థానిక సంఘములు గలవు. పదివేల మంది రయితులు సభ్యులుగా గలరు. సంఘముయొక్క పరిపాలన, నిమ్మకాయలు, నారింజలు కోయుట, ఫ్యాక్టరీలకు తెచ్చుటయందు శ్రద్ధ, కకయులు తీసి కాగితములో చుట్టి ప్యాకింగు చేయుట, ప్యాకింగు కావలసిన పెట్టెల తయారీ సంఘముయొక్క అధిపులు చేయుచున్నారు. బాగుగ కాయని గింజలు లేని కాయలు లేని నారింజ, నిమ్మ, దబ్బకాయలలో గింజలుండవు — అంట్లు సంఘసభ్యులకు పంచిపెట్టెదరు. చెట్లనుపట్టు పీడ, రోగనివారణకు సంఘపరిశోధకులను పంపెదరు. ఎప్పటికప్పుడు నూతన సిద్ధాంతములు రైతులలో వ్యాపింప జేసెదరు. సభ్యులకు కావలసిన వస్తువులు ఎరువులు, కొయ్యకత్తెరలు, యంత్రములు మొదలగునవి సభ్యులకు విక్రయించెదరు. 30 సం॥ క్రిందటి సంవత్సరమున ఏ కొద్దికొంతో ధనవంతులు ఈ ఫలముల తినుచుండెడివారు. ఇప్పుడన్నిచోట్ల తినని వారుండరు. దొరకనిస్థలముండదు. 1900 సం॥న 2000,000 పెట్టెలు కాలిఫోర్నియానుండి ఎగుమతి చేయబడెను. కాని ఎక్కువ కొనువారు తక్కువయిరి. ఒకప్పుడు ఆకాలము కంటె రయితు నష్టపడుచుండెను. సంఘసహకారమువలన ఖర్చులు తగ్గించి కాయలు చెడిపోకుండ మార్గములు కనిపెట్టి రకములు ఒక గ్రేడునకు సప్లై పద్ధతులు అభివృద్ధిచేసి 1904 సం॥లో 10,00,000 పెట్టెలు అమ్మగల్గెను. దీనివల్ల వేలకొలది ఎకరములు పెరిగెను. అప్పుడు ప్రకటనలవలన ప్రచారము, అనేకులు ప్రకటనలచే పోయినట్లుగా చూచుటచే ప్రతివారికి అవసర భోజనవస్తువాయెను 1928 సం॥న నుండి 48,000,000 పెట్టెలు సంవత్సరమునకు కాలిఫోర్నియానుండి ఎగుమతియగుచున్నవి. సోమాలకు బదులు నారింజ నిమ్మరసము మంచిదని ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఈ సంఘము నూరుకోట్లు పెట్టుబడి ప్రత్యేక పెట్టెపెట్టుబడిగలదు. దీనివలన రయితులు పొందు లాభమునకంతము? అతోటలు అందలి రయితుల గృహములు చూడిన, కమలతంపుగానుండును. రయితు సంఘమువలనగదా పంటలోలాభముకన్నను హెచ్చినది. మనదేశమున కమలాఫలములు ఒక చోటకానవచ్చునా, మరోకచోట అమ్ముట. ఇతర ఫలములు, వారయగుట. చిమకతో బలము ధర్మ ఎక్కువయగునది, లాభము తగ్గినది. దాని ఫలితము క్రమముగా చెడుకపంట పోవుచున్నది. రయితులు సంఘీభవించినా, విదేశములవారివలె పన్నుకాయలను దిగుమతిచేసి గలము. కాలిఫోర్నియా ఫలవృక్షాధికారుల సంఘముయొక్క ధనకోశాధ్యక్ష్యము, లాభము అందలినుకొనుచున్న ఆకేంద్రసంఘముకు పలుశాఖలు కార్యాలయము దక్షిణ అమెరికా పని లాభము భాగ్యము కలిగినప్పుడు, ఆంధ్రరైతులు ఎన్నటికి సంఘస్థాపకులై తామును సోదరులతో కూడి ముందంజవేయునో అనితలచుకొంటిని.

ఇట్టి కొందరు కాయలవారి సంఘములు, దూర గాయులవారిసంఘములు గలవు. ఏపంట కాపంట పండించువారు సహకారసంఘములను స్థాపించి వివిధ వాటిని మొదలు పంటవిక్రయముదాకను గల వివిధ విషయములను సంఘముద్వారా జరుపుకొనుచున్నారు. వేలకొలది శాఖలుగల యాంత్రికులగు సంఘముల ద్వారా కొని, ఆవశ్యకతకు తగిన వృద్ధిచేయుచున్నారు.

డెన్మార్కులో రైతుసంఘములు.

రైతులిక్కా నీకు రయితుసంఘ అవస్యకత భోధ పడితిరాయని చిన్న డెన్మార్కు ఎట్టి ప్రగతి వచ్చినదో వింటువా? 1864 సంవత్సరపు యుద్ధములలన మంచిరాష్ట్రములు కోల్పోవుటకే కాక అధిక్యత యమర్చుకొనవలసివచ్చి దేనికూడాతి నాలిగోటను. గనుక, నూనెలు వ్యాపారకు విశ్వసనముం తేకు భూమిసమున్నతి. పడిపోయినది. పట్టుబడికి నూతనశక్తి, వృద్ధిరవ్వి సహకార సిద్ధాంతములమీద రయితుసంఘములు స్థాపించి వ్యవసాయము పరుసంరక్షణ అనుసరించు సిద్ధాంతములమీద నడిపి దేశము యొక్క భోగభాగ్యములు అభివృద్ధి జేసి యూరోపు

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు స్థానములు అధికార దుర్వినియోగము.

రిజర్వుడు స్థానములు 11 లో 6 జమీందారీలలోనా?

నెల్లూరు తాలూకాకు జరిగిన అన్యాయము

ప్రాతినిధ్యముగా ఏర్పడబోవు స్థానిక సంస్థల స్థాన నిర్ణయములో అధికారమందున్న వారికి అనా చారము కలిగి స్వార్థ ప్రయోజనము జరిగించరాదు తప్పదు. అధికారములోనున్న వారు ఇట్లు కొంత అధికార దుర్వినియోగము చేసి తమ పలుకుబడిచే తమ బలమును పెంపొందించుకొనుటకు ప్రయత్నించుట చాల కాలము నుండియున్నదే. ఇందు ముఖ్యముగ జిల్లాబోర్డు స్థాన నిర్ణయము అతా శ్రీముఖము, తరువాత సహితముగ అక్రమముగ నున్నది.

నెల్లూరు తాలూకాకు జరిగిన ఘోర అన్యాయము.

జిల్లాబోర్డు బలము ఓటరు నిర్ణయించుట కృత్రిమముగనే గాక, చాల పక్షపాతముగ కూడ నున్నది. కాని ఓటరు వివిధ తాలూకాలకు పంచి పెట్టబడుటలోనే అన్యాయము జరిగినది. ఇది అసమానముగను, అసమంజసముగను నున్నది. ఏవిధముగ జూచినను కొన్నిటికి రావలసిన వాటికంటె ఎక్కువ, కొన్నిటి వాక్కుకు భిన్నముగా తక్కువగను స్థానము లొసంగబడి యున్నవి. వెంకటగిరి జమీను పొద్దుపోయిన అభిమానమునకు పాత్రత చెందబడెను. దుర్వినియోగములలో అగ్ర తాంబూలము రావలసిన నెల్లూరు తాలూకా ఉపేక్షింపబడినది. దీనికి ఎందుగాని సరిలేని కావలి అభిమాన పాత్రములచే బాధపడు చున్నది. కందుకూరు 6 స్థానములతో జమీనీరముల బాధ పడుచున్నది.

కావలి కందుకూర్లపై అభిమానము.

జనాభా విస్తీర్ణము, శిస్తు మొదలగు సర్వ అంశములలో తీసికొని నెల్లూరుకు 6 సామాన్య స్థానములు రావలసియుండ కావలికి ఒసంగబడినవి, సహితముగ యోగ్యతలేని కావలికి 4 స్థానములివ్వ కందుకూరుకు 6 ఒసంగబడి యున్నవి. ఇది పలుకుబడి ఫలితమైనను, దుర్వినియోగము కావించ బడినది. ప్రభుత్వ ప్రకటనానుగుణ్యముగ జనాభాను గుర్తించిన నెల్లూరుకు 6 స్థానము లివ్వవలెను, విస్తీర్ణము, ల్యాండు శిస్తుల లెక్కలను దీసికొన్న నెల్లూరు వారిమువు బలపరచుచున్నవి. ఇంకే జమీందారీల లెక్కల ప్రకారము న్యాయ సమ్మతముగ కావలికి 8 సామాన్య స్థానము మాత్రమే రావలసి యున్నవి. ఇవ్వబడి ఒసంగబడిన ఎక్కువ స్థానములు ఇతరులకోసు గొట్టి ముఖ్యముగ నెల్లూరుకు రావలసిన దానము చేయుట అయినది.

జమీందారునిపై అభిమానము రాపూరుకు అన్యాయము.

పొదిలి, రాపూరు, వెంకటగిరి తాలూకాల యొక్క జనాభా, విస్తీర్ణము, శిస్తులు మొదలగు వాటిని పరిశీలించిన పొదిలికి 3.1 స్థానములు, రాపూరుకు 2.8; వెంకటగిరికి 2 సామాన్య స్థానములు రావలసి యున్నవి. ఇట్లుండ — తక్కువ అర్హతగల వెంకటగిరి, పొదిలి బోర్డులకు రిజర్వుడు స్థానములో కూడా మాటవేసి ఇవ్వ అర్హత గలిగిన రాపూరుకు 2 సామాన్య స్థానముల మాత్రము ఒసంగి యున్నారు. ఇదెట్లు నీతి బద్ధము శాస్త్ర సమ్మతము కాగలదు?

11 రిజర్వుడు స్థానములలో 6 జమీందారి భాగమునకు!

ఇక రిజర్వుడు స్థానములు 11 ని పంచి పెట్టుటలో గూడ యిట్టి పక్షపాతము, నీతిబాహ్య అసమంజత ప్రత్యక్షమగు చున్నది. 4 ఆది ఆంధ్రుల, 5 రెవెన్యూ 36 స్థానముల స్థానములకు గా ఒక్కదాని కైనను అతురాస్యమైన, అభివృద్ధి చెందిన యున్న తాలూకాలు కావలి, కోవూరు, నెల్లూరు, కందుకూరు, కాగులలో ఒక్క దానికైనను దానము చేయలేదు. ఈ స్థానములు అన్నియు జిల్లా యొక్క ఉత్తర దక్షిణ ప్రాంతములకు విసరి వేయబడినవి. ఇదియేమి అస్థాయిని అభివృద్ధించు చెందని కలసియుండు. 4 రిజర్వుడు వెంకటగిరి యున్న అమిత్తు తాలూకాలకు యదార్థమైన ప్రతినిధులు దొరకుదు రనుకొనుట వెర్రి. ఇక ఈ ఆరు స్థానములు వెంకటగిరి జమీందారీని జమీను భాగములలోనే నియమించ బడు నిశ్చయముగా ఇట్లే జరుగుచున్నది. ఇట్టి మూర్ఖమైన అభిమానము బోర్డు అధ్యక్షుల వెంకటగిరి జమీందారుగారు బొందుటకు మరియొక నిదర్శనమైన అధికార దుర్వినియోగము.

ఎలెక్షను ఆఫీసరుకు సూచన.

ఇంతవరకు న్యాయ నిర్ణయము కనుక్కొనుట ప్రోసీజరు అధికారులకు పొందిగాదు. కావున క్రింద సూచించిన లెక్కల ప్రకారము న్యాయముగ స్థానముల నిర్ణయించవలెనని ఆఫీసరువారిని ప్రార్థించు చున్నాము. ఇక వలనే ఏమన నెల్లూరుకు 6 సామాన్య స్థానములు కావలికి 3 ని ఒసంగవలయును. రాపూరుకు పంచములకు ఒక ప్రత్యేక స్థానము ఒసంగవలయును, ఈ స్థానమును పొదిలి నుండి గాని, వెంకటగిరి నుండి గాని లాగివేసిన న్యాయ విరుద్ధము కాజాలదు.

ఒక మాదలీయుడు

---

(1) జనాభా విస్తీర్ణము సెన్సుల ప్రకారము స్థానములు.

తాలూకా.	విస్తీర్ణము. చ. మై.	జనాభా.	ల్యాండు సెస్సు రు.	ఇవ్వబడిన సీట్లు.	రావలసిన సీట్లు.	ఎంతకు ఒకసీటు.	జిల్లాలో సీటుకు అవరేజి జనాభా
నెల్లూరు	508	173773	57573	4	5	43380	38794
కందుకూరు	787	164665	43957	5	5	32938	
కావలి	548	101667	28730	4	3	25417	

(2) వీటివలన తేలిన ఒక స్థానపు అవరేజి లెక్కలు.

ఒకస్థానమున అవరేజిన 194 చ. మైళ్ళు 38794 జనాభా 9814 రు సెస్సు వచ్చుచున్నది.

దీనిప్రకారము క్రింది తాలూకాలకు సీట్లు ఇట్లుండవలయును.

(3) అవరేజి లెక్కల ప్రకారం రావలసిన సీట్లు.

తాలూకా.	విస్తీర్ణం ప్రకారం రావలసిన సీట్లు.	జనాభా ప్రకారం.	సెస్సు ప్రకారం.	మొత్తమునకు రావలసిన అవరేజి సీట్లు
నెల్లూరు	2.6 స్థానములు	5.3 స్థానములు	6 3 = 13.9/3 =	4.63 సీట్లు
కావలి	2.8	3.	3 = 8.8/3 =	2.93 ,,
కందుకూరు	4	4.3	4 6 = 13 4/3 =	4.47 ,,

ఇట్లు కావలికి రావలసిన 3 సు తాలూకు నెల్లూరుకు రావలసిన 6 తాలూకు చేయబడినవి,

(5) ఈ రాష్ట్రాలకు జరిగిన అన్యాయము.

	విస్తీర్ణం.	జనాభా.	శిస్తు రూ.	హైకోర్టుస్థానములు ఇచ్చినవి.	జిల్లాబోర్డు ఇచ్చినవి.	శాసనసభ సీట్లు. 3 సంవత్సరముల ప్రకారం.
పాలెం	554	73761	24918	3	1	3,1 స్థానములు
రాపూరు	594	61591	16557	1	లేవు	3.3 ,,
వెంకటగిరి	437	69699	19168	1	1	2 ,,

ఇట్టి అన్యాయము ఎక్కువైన రాపూరుకు జరిగినది ఏమియు ఒసంగబడలేదు. ఈ అన్యాయము నా అధికారులు సరిచేయుదురుగాక!

(10-వ పేజీ చూడుము)

(3) ఆంధ్రదేశ జమీందారీ రయితుల స్థితిని గూర్చి విచారించుటకు యేర్పడిన విశ్వనాథదాసు సంఘమువారు యీ జిల్లాకు విచ్చేయుచున్నారు. గాన జమీందారీ రయితులు తమ యిబ్బందులను గూర్చి వారికి నివేదించుటకు సిద్ధముగా నుండవలెనని యీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు. యిందును గురించి ఆయా తాలూకాలలో ప్రచారము చేయుటకు యీ క్రింది వారిని కోరడమైనది.

1 వీలూరు తాలూకా:—1 సామవేదం సత్యనారాయణ మూర్తిగారు, 2 బంగా నరసింహేశ్వరరావుగారు, 3 కంభంపాటి నాగయ్యగారు.

2 గొవ్వూరు తాలూకా:—1 కలిదిండి గంగరాజుగారు, 2 ఆలపాటి వెంకటసుబ్బయ్య చౌదరిగారు, 3 విశాల వీరభద్రరావుగారు.

3 గొవ్వూరు తాలూకా:—1 తాడిమేటి కోటుంటశాస్త్రిగారు, 2 అడ్డాల అరవాల రాజుగారు, 3 గెడ్డా రఘునాయకులుగారు, 4 M వెంకన్నగారు.

4 తణుకు తాలూకా:—1 తంగిరాల రామసోమ యాజులుగారు, 2 బూసెగపల్లి వీరన్నగారు, 3 దుడుగంటి జగ్గన్న శాస్త్రిగారు.

5 భీమవరం తాలూకా:—1 దండు లూరినారాయణరాజుగారు.

6 చింతలపూడి తాలూకా:—1 యిర్దల సీతారామయ్యగారు, 2 నెక్కలపు వీరయ్యగారు.

7 [illegible]పురం తాలూకా:—1 పొన్నపల్లి వీరరాఘవ సోమయాజులుగారు:—2 వెంకట్రబ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు.

(4) యీ సంఘమునకు సామవేదం సత్యనారాయణమూర్తిగారిని ప్రస్తుత నియంతగానుండుటకు కోరడమైనది.

సామవేదం సత్యనారాయణమూర్తి.

(6 వ పేజీ చూడుము)

ఆంధ్రపత్రిక (12 తేది)

వెంకటగిరి జమీందారి రయితులు, అనేకుల యిబ్బందులకూలమైన వసుమున్న భాగము మిక్కుటముగానుండుటచే, వారు తమ బాధలను తెలుపుకొని వానిని నివారింప యత్నించిన ప్రయత్నము విఫలమగుటచే సత్యాగ్రహము నారంభింపవలెనని యము, [illegible] దినము దెలియుచున్నది. పరిస్థితులు చింతనీయముగా దాగుచున్నవి. పుల్లసిని జనవరి ఫిబ్రవరి నెలలో గాక యిప్పుడే వసూలుచేయుచుండుటయు, దీని తగ్గింప నంగీకరింపకుండుటయు, పుల్లరిని గాక ఇతరకంటాక్వసుకూడ, వసూలు చేయుటయు రయితుల పశువులను నిరోధించు నిమిత్తము నియమింపబడిన నిషేధాజ్ఞలకగుభ్యస్యమ రయితులే భరింపవలెనను టయు, భార్యములు గావని, రయితులు మొరపెట్టుచున్నారు. జమీను రయితులసంఘము వారీవిషయమై విన్నపములగావించిరి. ఈ విషయమున సమాధానము నివ్వక, రయితులసంఘమును జమీందారులు గుర్తింపవలసి యిచ్చు నను హేతువుచే సమాధానమునీకుండుటు, దూరదృష్టికి మాత్రము మాపదు. రయితుల సంఘములను గుర్తించి, వాని విన్నపములను సఫలపరచుటయే, సంస్థానమునకు క్షేమమగును. అన్ని తావులను రయితుల సంఘములను గుర్తించుచుండ, వెంకటగిరి సంస్థానమువారు భిన్నమార్గము త్రొక్కుటకెట్టి కారణము కనుపింపదు. ఇటుల గావించుటవలన, రయితుల అసంతృప్తులపై సమాధానకారము దొలగుట దప్పనేరవిధముగ [illegible] గలుగదు. ప్రభుత్వములో నివారింపదగిన యాకాంతిని మిక్కుటము గావించుటు, అనర్థహేతువగును. ఇకనయినను రయితులసంఘము వారివిన్నపములనన్నింటిని, వారితో సమాధానపడి యాకాంతి దొలగించుటు, సంస్థానధర్మమగును. ఇటుల గావించి, వెంకటగిరి సంస్థానము వారు సత్యాగ్రహముతో బనిలేకుండ నివారించి, రయితుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదరని నమ్ముచున్నాము. రయితుల క్షేమము పైననే, జమీందారుల క్షేమము ఆధారపడియుండును. రయితులు అసంతుష్టులగుట, జమీందారు లకుగూడ నష్టహేతువగును. సంయుక్తరాష్ట్ర పరిస్థితులీ రాష్ట్రమునందు జనింపకుండునట్లు, వెంకటగిరి సంస్థానమువారు నివారించెదరుగాక యనికోరెదము.

మోపూరు పుణ్యక్షేత్రము.

రైతుల సత్యాగ్రహ సన్నాహము.

ఈ మోపూరు జమీందారి రయితులకు నూత్నంపు పుణ్యక్షేత్రమై వెలియగలదు. తే 10 వ పాయింత్రము ఆచార్య రంగనాయకుల రాయబారము విఫలమైనది. తక్కిన విషయములందుండ సరినుము ఒక్కటైనను పోవుటకైనను వారి సంతృప్తి దారి యియ్యబడినది. రంగనాయకులవారి రాకతోడనే రయితులెల్లరు సమావేశమై సత్యాగ్రహము దక్క మరొండు శరణ్యము లేదని తీర్మానించిరి. సత్యాగ్రహమునకు సిద్ధపడవలసిన సంఘములు, ధనమును, విద్యార్థుల గ్రామముల దాహాదాహా పండిపెట్టుకొనిరి. వేసవిలో రయితుల గృహావ్యక్తులనిరి. ప్రతి గ్రామము తమ మెండు విద్యార్థులు, దామాషాహి ధనము నిచ్చినచో తే 15 వ లోపల సత్యాగ్రహము ప్రారంభింప బోవు మోపూరు క్షేత్రమునకు చేర్ప తీర్మానించిరి. ఆప్రకారం గ్రామములతో అతి అలజడితో వసూళ్లు చేయుచున్నారు. దిక్కులేని రయితులు దిక్కుతోచక నైనా అమ్ముకొనియైనా నిధికి ధనము నొసగుచున్నారు.

పోలీసువారు కూడా మోపూరు క్షేత్రమున నివాస మేసిరి. స్వేషలు డ్యూటీమీద రాబడిన సబ్ యిన్స్పెక్టరు గారును, కాలాయపల్లె సబ్ యిన్స్పెక్టరు గారును 10 మంది పోలీసులును తే 10 వ నుండి మోపూరులో విడిది చేసిరి. గ్రామములోని తుపాకులన్నియు స్వాధీనపరచుకొని తిరుగా యిచ్చివేసిరి.

సత్యాగ్రహము జరుగవలసిన తేది నిర్ణయము గాకుండనే ఈ లోపల పసుగాసము మేతకే, చచ్చిపోవునని ప్రక్కగ్రామములోని కంచె గైకొని రైతుల పశువులు, గొర్రెలు, మేకలు తోలుకొని పోవుచుండిరి. దారిని తోలుకపోయిన జమీందారు నౌకరులు అడ్డగించిరి. పోలీసువారు రయితులు ప్రక్కగ్రామముల వారిని తోలుకొని పోవుటను అడ్డము తొలగించిరి. పసుగాసము వలన బోవుటచే గ్రామమంతయు శూన్యముగా [illegible] చున్నది.

రేపల్లెనుండియు జిల్లాసంఘమువారు మోపూరులో నివసించుచున్నారు. సంతర్పణ 13 తేది నుండి ప్రారంభమగును, పాలెము, రాపూరు, వెంకటగిరి తాలూకాలవారు ఎంతెంతవారు వాదోపవాదములు సభలకు తీర్మానించుకొనుచున్నారు. ఆయా తాలూకాలవారు రేపు సభ చేయుచున్నారు. ఇతర తాలూకాలందున పూర్తినాయకులు లభింపగలరు. ప్రతి గ్రామములోను ఆవిధానము, విద్యార్థుల యుద్ధ సన్నద్ధత, ఉత్సాహము గలిగి రయితులను ఉత్సాహపరచుచున్నారు.

ఎప్పటివారు ప్రతిగ్రామస్థులకు చెప్పదంపుచున్నారు. పగము తగ్గింపు యిస్తామని సంఘమునకు వెతికిరయ్యెను, రయితులకు లోబడలేదు. 18-11-1931 తేదిన వెంకటగిరిలో జరిగిన జమీందారీ రయితు కార్యసంఘ సభలో సత్యాగ్రహము జరుపు తేదీ మొదలగునవి తీర్మానింపబడును-జిల్లాలోని ముఖ్యనాయకులతో ఆలోచించెదరు.

వెంకటగిరి } మానవ్వాల వీరయ్య
18-11-1931

జమీందారీ రైతు

1931 నవంబరు నెల తే 14 ది.

శనివారము.

దీప్తతార అస్తమించినది!

దిగ్దంతివంటి పండితవంశజన్ముడు కీర్తికాయుడు కళాప్రపూర్ణుని అర్హాత వేదము వేంకటాచలయ్యగారు పరమపదించిరని తెలుపుటకు హృదయము ద్రవ్యలగుచున్నది. బహుభాషా కోవిదులు, విమర్శాగ్రేసర సాహిత్యాభిమానులు, హాస్యనిధి వీరిని గోల్పోయి సింహపురి, ఆంధ్రలోకములు కళలు వశించి గ్రహణగ్రస్తమైన చంద్రునిమాడ్కి కళతపించి పోవుచున్నవి. వీరి గడుసు విమర్శనల, చమత్కారముల, పాండితీ గరిమలను స్మరించుకొని ప్రకంపితులమై పోవుచున్నాము. వారి కంఠధ్వనిచే నెల్లూరు ఘూర్ణితమై పోవుచున్నది. న్యాయమును వాదించిన వకీలు, నీతి భూషణుడగు వారిని గోల్పోయి మాహృదయములు దుఃఖభార విషణ్ణములైపోయినవి, తేజోనిధీ, ఇవే నీమహోజ్వలాత్మకు చరమ ప్రణామములు. ఇంత తండ్రిని కలిగిన భాగ్యవంతులయ్యు, యీ తరుణమున శాంతి పేదలైన కుమారులకు, కుటుంబమునకు మా అనూనయములు !

— శాంతి —

భగ్న రాయబారము.

పుల్లరి విషయమై రయితు సంఘమునకు వెంకటగిరి జమీందారునకు జరుగుచుండిన రాజీ ప్రయత్నములు విఫలమైనందులకు చింతించుచున్నారు. సంఘమును గుర్తింపవలసివచ్చునని జమీందారు రాయబారమును భగ్నముచేయుట చాల సంశోచితము. రాజును నిషేధించిన కాంగ్రెసుతోడనే ప్రభుత్వము రాజీచేసికొనినది కదా! వీరు మనవరాజా రేపైనను దీనిని వీరు తప్పించుకొనజాలరు. కావున సత్యాగ్రహ భేరి మ్రోగకముందే ఇది జరిగిన ఇరుపక్షములకు శ్రేయము. రైతులు శాంతమును వహించవలయును. రంగమున దిగిన తరువాత వెనుకకు మరలని విధమున కృతనిశ్చయులై యోచించుకొని దిగవలయును.

న్యాయైక దీక్షావరులు, మండలాధిపతులు మాన వేదకారాజావారు జోక్యము కలిగించుకొని నలిగిన రయితుల రక్షించవలయును న్యాయమును పాలించుట ఎరుంగుదురుగావున వారిందు ఉపేక్షింపరని భావించుచున్నాము. పరకము చెడకముందే సద్విరుండల శాంతిని నిలుపుదురని వారిశక్తియందు మాకుగట్టినమ్మకము మధ్యవర్తిత్వమునకు సమ్మతించిన గూడూరు సబ్ కలెక్టరువారికి మా కృతజ్ఞతావందనములు. అంతసత్యాగ్రహ సంచలనమునందే మండలమును సంరక్షించి శాంతినికాపాడిన పోలీసుసూపరింటెండెంటుగారికి గూడ ఇది సంబంధించినది గాదు మరియు ఇదివారిని ధర్మమైన కర్తవ్యము. జమీందారీరయితులకు తలిదండ్రులు ప్రభుత్వమే! వారిప్రాణరక్షకులు పోలీసువారే! జమీందారుని నిరంకుశ క్రూర దృష్కృల తప్పించుకొనుటకు, రయితులు ఆశ్రయించదగినది జిల్లాకలెక్టరువారి పోలీసువారి ఆఫీసులే గదా! కావున జమీందారుల మాటలవిని రక్షకులే రయితుల బక్షకులు కాకుందురని ప్రార్థించుచున్నాము సత్యమునుకనిగొని రయితుల రక్షింతురుగా !

బిడ్డలకంటే ప్రియమైన పశువులు అల్లాడుచుండ, ధనప్రాణమానముల పోనాడుటకు సంసిద్ధులైన జమీందారీ రయితులకు గోవును పూజించు మండలరైతులు సానుభూతిని జూపి ఆశీర్వదింప ప్రార్థించుచున్నాము.

రైతు సంఘమును వేంకటగిరిరాజు గుర్తించక పోవుట దూరదృష్టి కాదు!

హిందూ, స్వరాజ్య, ఆంధ్రపత్రికల సంపాదకీయములు.

ఆచార్య రంగనాయకులు గారితో సంధిచేసికొనిన నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీరయితు సంఘమును గుర్తించినవారగుదురని వేంకటగిరి దివాను రాయబారముల భగ్నముచేయ యత్నించుచున్నారు అందునుగూర్చి మనరాజధాని ప్రధానపత్రికా రాజములిట్లు వ్రాయుచున్నవి.—

హిందూపత్రిక (11 తే.)

ఈవిషయమును గూర్చి మండలాధికారులు, మహారాజాగారు శీఘ్రాలోచనమునకు కడంగవలెను. రయితుకు జమీందారుకు సంధికుదురుట అంతకష్టముగాదు అందులో జమీందారీ రయితు సంఘముండుట చాలసహాయకారి. పారిశ్రామిక సమస్యల పరిష్కరించుటకు వాణిజ్యసంఘములపాటు పడినట్లే వ్యవసాయక కష్టముల రయితు సంఘములు తీర్పవలెను. రయితు సంఘస్థాపనమునకు ఎస్టేటువ్యతిరేకమగుచో యీసంశయముల ఎంతత్వరలో విడనాడిన అంత మేలు.

స్వరాజ్య (12 తేది)

మొదట అన్నివిషయములందును సామరస్యమునకు సిరియు రయితుసంఘ ప్రతినిధులతో రాయబారముల సలుపజాలమను మిషచే మాత్రము ఇదిభగ్నముకాకూడదు. దివాను తనకు అధికారము లేదనుచున్నాడుకాని, దగ్గరనున్న మహారాజు అజ్ఞను పొందియుండవచ్చును కుమారరాజాగారు లండనులో నున్నందున తాత్కాలిక సంధికి ఇరుపక్షులవారును సమ్మతించవలయును దివానే యీతాత్కాలిక షరత్తులకు సమ్మతించరాదో మాకుబోధపడకున్నది. సంఘప్రతినిధులతో సంధిచేసికొని నంతమాత్రమున సంఘ అధికారములకు సమ్మతించినవారు కాజాలరు ఇరుపక్షములు శాంతమును వహించవలయును రయితులు సత్యాగ్రహమునకు తాత్కాలికము మేమభినందించజాలము.

పుల్లరి విషయమైన రాయ భారము విఫలమైనది.

రైతుసంఘమును జమీందారు గుర్తింపరట!

రాయభారి ఆచార్య రంగనాయకులుగారి ప్రకటనము.

సత్యాగ్రహమును తప్పించలేరా?

పూర్తిఅయిన రాయబారములు రయితు సంఘమును గుర్తించి, సంఘ ప్రతినిధులతో సంధి చేసుకొనిన సంస్థానపు ప్రతిష్ఠకగ్గినను న్యూనాధిక్యత భగ్నము చేసి సంకుచిత దృష్టిని చూపిరి. ఉదారబుద్ధి చూపి సత్యాగ్రహమును కాని విషమ ఫలితముల తప్పించుటకు జమీందారులు తెలుపేయ రాదు.

శ్రీ రంగనాయకులుగారి స్టేటుమెంటు

వెంకటగిరి రాజాగారి రైతు యూనియను ఆరవ సేవిన మహాసభయందు సభచేసి రాజీ ప్రయత్నముల చేయుట, కొరకుకమిటీ ఏర్పరచి దానిని చేసి నను పురస్కరించి ఈ రాజీ ప్రయత్నములు విఫల మగుచో సత్యాగ్రహ ప్రతి మవలంబించుటకు తీర్మానించిరి. ఇప్పుడు ప్రత్యేకముగా వచ్చిన వివాదమంత సంస్థానమువారి ఆచారము ప్రకారము జనవరి-ఫిబ్రవరి మాసములందు కంచె పుల్లరి వసూలు చేయించుకొనుటకు మాని అక్టోబరు-నవంబరు మాసములందే వసూళ్లను కోరుటవలన కలిగినది. ఆర్థిక సుస్థితివలన బహుబాధలు పడుచున్న రయితులకు పుల్లరి తగ్గించి సహాయము చేయుటకు మాని వెంటనే, రెండు మాసములకు ముందుగానే పుల్లరిని కట్టవలెనని కట్టు క్రితపరచి తమ సిపాయీలను గ్రామములకు పంపి, కంచెలలోనికి రయితులయొక్క పశువులు, మేకలు, గొర్రెలను పోనీయకుండా చెదిరిన పశువులను బందెలకు తోలెదమని భయపెట్టుటవలన యిప్పటి యీ వివాదము కలిగినది.

ఏవిధముగ నైనను తీరమగు పరిష్కార్పకులగ నీయకుండరలెనను. మా కురకతో దవే సేనను, రయితుల ప్రతినిధులను, కలెక్టరు, సబుకలెక్టరులదగ్గర వెళ్లి, వారిని తమ మధ్యవర్తిత్వము ద్వారా, రాజీపడవచ్చునని కోరితిమి. తమ ఏదో గక ర్తవ్యతా మేమి లేమనిచెప్పిరి. కాని సబుకలెక్టరుగారు, వీరైనతో మధ్యవర్తిత్వమునకు జరిపెదమనిరి. అంత వారు చిరకాలము నుండి మిత్రులైన శ్రీ దివాంజీగారిని, రయితు ప్రతినిధులతో, ఏదం లేదిన కలుసుకొని, పదర లేదీనరకు సంప్రతింపులు జరిపితిమి.

మా కోరికలు.

పుల్లరిని, సగానికి సగము, తాత్కాలికముగా ఈ సంవత్సరమునకు తగ్గించవలెనని ప్రార్థించితిమి. ఇంతలకై క్రిందటి పది సంవత్సరములం దపారముగా, పుల్లరి పెంపబడినదనియు, ఈ యుద్ధము పైనటి పూర్తిగా యాధారపడిన రయితులకు, అట్టి హెచ్చుదలకు తప్పుకొనవలసి వచ్చుచుండెననియు, ఇప్పుడు ధరలు అమితముగా పడిపోవుటవలన, అవసరముగా, తగ్గించు టగత్యమైన దనియు తెల్పితిమి.

పుల్లరిని యిప్పుడే రయితులు చెల్లించజాలరు గనుక, వాయిదాల నేర్పరచ గోరితిమి, ఆగ్రహముగా వసూలు చేయబడుచున్న యిన్ కంటూ ప్పను వసూలు చేయవలదంటిమి, రయితులు తప్పుదారు కాన, పుల్లరిని వసూలు చేయుటకుగాను పంపబడిన సిపాయీల బత్తాను మాఫద్దనుండి వసూలు చేయరాదంటిమి. రయితులే కంచెలను హెచ్చుభాగము భద్రపరచుకొను చున్నారు. గనుక, కావలి ఖర్చులను వేరేవారినుండి వసూలు చేయరాదంటిమి.

దివాంజీగారి తాత్కాలిక తీర్మానము.

మా ప్రార్థనల పర్యవసానముగా, సిపాయీల బత్తాలను వసూలు చేయుమనియు, యిన్ కంటూప్పను వసూలు పరచమనియు దివాంజీగారు తెల్పిరి. వాయిదాల విషయములో, రయితులచేత నేటి పుల్లరి అగ్రిమెంటులను వ్రాయించుకొని, నవంబరు 12 తేదీని సగముపుల్లరి, 1933 సంవత్సరం జనవరి 12 తేదీలోపుగ సగము పుల్లరిని చెల్లించుటకు రయితులంగీకరించవలెను, దివాంజీగారు పుల్లరిని తగ్గించు విషయములో, శ్రీ కుమార రాజాగారు లండనునుండి వచ్చినపిమ్మట వారిమధ్య జామధ్య తాను ఒక రాజీపద్ధతి నేర్పరచుదుననియు, అయినను తగ్గించవలసినదని ప్రకోపించి చెప్పుదుననియు, అంత శ్రీ కుమార రాజాగారు తమయుద్దేశము నిచ్చినట్లు తీర్మానించుట కధికారము కల్గియుండుటచే కొత్త తీర్మానము చేసుకొంటిమి. ఇటుల ఈ రాజీపద్ధతిప్పు జరిపెదమని చెప్పుతూ జాగ్రత్త లేఖ నిచ్చినట్లును తెల్పుకొంటిమి.

రాజీప్రయత్నము భగ్నమైనది.

తరువాత దివాంజీగారు, శ్రీ మహారాజా గారు, మహారాజా కుమారుడు, కలెక్టరులతో సంప్రతించిరి. అంత తాము, రాజీపద్ధతిప్పు జరిపెదమని చెప్పుతూ లేఖ నివ్వజాలమనియు, అట్లిచ్చినచో, జమీందారీ రయితు సంఘమును తాము ఒప్పుకొన్నట్లగుననియు, ఆసంఘమును తామొప్పుకొనజాలమనియు, రయితులు ఎప్పటి యట్లే తమవద్దకు వచ్చి మనవిచేసికొన్న తమకు తోచిన న్యాయము చేసెదమనియు, ఒకవేళ మించిన రయితు సమాజాహము తమవద్దకు వచ్చిన, తాము వారికి సమాధానమీయ నిచ్ఛగింపమనియు చెప్పిరి. కనుక, మేము కోరిన కోర్కెలను ప్రసాదింపక పోయినా, తామెంతవరకైతే యొప్పుకొంటిరో అంతవరకైన, నిస్సంశయముగా యిచ్చెదమని లేఖనిచ్చుట కంగీకరించనిచో, రయితులకు అగ్రిమెంటు వ్రాసియిమ్మని మేము సలహా చెప్పజాలమంటిమి. అంత, ఇదియంతా యెందులకు? రయితులే మావద్దకు రారాదా? మధ్య సంఘమేమిటికి? సత్యరత్న లేఖ తెల్పిన తరువాతకాగా కుమారరాజాగారితో 1932 జానలోపల రయితుల పుల్లరి తగ్గించుటకు శక్తి ప్రార్థనను చేయుటకైనను యొప్పుకొంటిమని లేఖ నివ్వనను నిరాకరించిరి. అంత, రాజీ కుదరదను యభిప్రాయముతో సెలవు పుచ్చుకొనినాను.

సత్యాగ్రహమే శరణ్యము.

ఈ విషయములన్నిటిని ముందు రయితు పెద్దలు, అయినవారితో తెల్పి, వారి తమ యభిప్రాయము తెలుపమని కోరితి. వారు దివాంజీ వారి షరతుల నొప్పుకొన జాలమనిరి. అంత వివిధ గ్రామములనుండి వచ్చినరయితు నాయకులెల్లరికి విషయములన్నిటిని వివరించి, వారిని తమ తీర్మానము తెలుపమనిరి. అందరును తమ సంఘముయొక్క విచ్ఛిన్నము చేయుటకు పూనుకొన్న ఎస్టేటువారి తీర్పు నొప్పుకొన జాలమనియు, వెంకటగిరి, గ్రామ గ్రామములకు వెళ్ళి వేరుగా ప్రార్థనలు చేయజాలమనియు, ఇప్పటికే తమయందు దాక్షిణ్యమున నను మరచి దివాంజీగారి తీర్మానమును తిరస్కరించితి మనిరి, ఇంకను యిప్పటి దివాంజీగారి అన్యాయమగు కోర్కె నొప్పుకొన జాలమనిరి. మరియు చేయవలెనో విచారించి, సత్యాగ్రహమే శరణ్యమని తెల్పుకొని, సత్యాగ్రహ ప్రతిజ్ఞ నాచరించుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

నా మనవి.

త్వరపడిగాని, ఉత్సాహము, ఉద్రేకము పొంది గాని రయితులీ తీర్మానమును, కష్ట భూయిష్ఠమగు, తీర్మానమును రాలేదు. తీరిన రయితులెల్లరు, చాలకాలపు ఓర్పుతో కష్టములనుభవించినవారు, కాలు కష్టములందుండి, సంధానము పూర్తిగా యత్నించి, కల్గినవారు, తమకోర్కెలు సన్నగిలిన తగ్గమునిగి, తుదకు శ్రీ కుమారరాజాగారి తీర్పునకే యంగీకరించిరి. అప్పటికి, సమ్మతముగ ప్రార్థనలను రాక, తమ పంతము నెంచి పలికినారు, జమీందారుగారి తీర్పుకే ... కారణము చూపుచున్నారు. కనుక, అన్నదాతలు వారిని, ప్రత్యేకముగా, రయితులు జాతీయ వాదులు, అసహాయులైనయీ రయితులకు, తమ సత్యాగ్రహ ప్రతమునందు, అభిమానముతో నొసగుదురు గాక యని భగవంతుని ప్రార్థించి విలయమునకు మనవి చేసుకొనుచున్నాను.

బొబ్బిలి జమీందారీలో వరదల నష్టము

జమీందారుని ఉపేక్ష-రయితుల అసహాయస్థితి.

బొబ్బిలిజమీందారీలోవస్తకార్తెప్రవేశం వరకు చినుకులుకూడ జమీందారీరయితులు రహ, రహ, లాడుచుండ హస్తకార్తె లో వర్షము కుమ్మటచే భుక్తికిలేకపోయిన నూ విత్తనములైనా యితర ప్రదేశములనుండి తెచ్చుకొను యవసరములేకుండా, చావగా మిగిలినవరినారుతో ముప్పాతిక పాళ్లు వూర్పులు జరిగినవి. అట్లుజరిగిన పది రోజులకే అవగా గత నెల 13 వ తేదిగలు 12 గంటలకు వర్షము ప్రారంభించి సాయంత్రము 6 గంటలవరకూ అఖండ ధారగా ముమారు 15 మడికట్టుకు సైగా కురియుటచే గొండ శిఖరములు కూడా చాలాచోట్ల నేలకుకూలినవి

కొయ్యలన్ని కొట్టుకు పోయినవి.

వీధులు రయిగట్లు వెల్లివిరిసి గ్రామములపైన, పంటభూములపైన యురికినవి. ఈజమీనుదారీలోని అన్ని చెరువులుగట్లు తెగి రయితులకు విశేషనష్టము కలిగినది, చెర్వుగట్లు ఒక్కొక్కటి పది పదియేను చోట్లనుగూడా గండ్లుపడి వరిపొలముల పైపైశేష వరదలుపారి మేటలువేయుట చే రయితుల దురవస్థలు వర్ణనాతీతము లైనది.

జమీందారుని హృదయము కూడా కరుగుతుంది.

రయితు తాను పెట్టిన వ్యవసాయపు మదుపులకు తెచ్చిన ఋణముల బాధలు ఒక వంక తనకుటుంబ పోషణలలో మిగుల ఋణదాతను ప్రార్థించు బాధ మరొక వంకను కలిగియుండియు, చెర్వులు గట్లు తెగి నీరుపోవుచుండ వరిగట్లు కట్టి విత్తనములు పండించుకొనుటకై నావ్యయసాధ్యమైన నీరును నిలుపుటకై నావరిగట్లు కట్టించుమని రయితులు జమీందారుగారి ఉద్యోగస్థుల దర్శనార్థమై వెళ్ళి వారిని ప్రార్థించగా వారుయిప్పట్లో ఎవ్వరమైన సహాయము చేయలేమనియు, దినుసులు లాగో, ఎక్కడో బిరామత్తులు చేసుకొమ్మని జవాబుచెప్పిరట. ఈ కారణములనుబట్టి చూడ జమీందారుగారికిని రయితులవల్ల సిస్తులను వసూలుచేయుటయే వారి ధర్మముగాని రయితుకు వ్యవసాయమునకు ముఖ్యాధారమయిన నీటిని సమృద్ధిచేయు విషయములో వీరిమీదాధ్యత లేనట్లు కనబడుచున్నది. ఎట్టకేలకు కొన్ని గ్రామములలో ఉన్నరయితులు తమ్మశక్తివల్లను కొంత ధనవ్యయమును చేతను కష్టపడి కొన్ని చెరువులకు వరగట్టును కట్టుకొని చెరువులలో కొంత నీటిని నిలుపుకొనిరి. రయితు ఈ బాధలను తలచుకొని దిగులుపడుచుండుటయేగాక, పొలములలో పడిన మేటలనైనా తీయించుటకు జమీందారులు తమ విధ్యుక్త ధర్మమును పాటించెదరో లేదో సిస్తులు కాపుమాపులు ముజరాలు చేయుదురో లేదో యను దిగులు నినుమడించుచున్నది. రయితులను పీడించుటినువారేగాని రయితు దురవస్థ చూచు దాత యొక్కడునూ లేడు.

(సశేషము).

రంగనాయకుల ఆర్థిక విచారణసంఘము.

విచారణ ప్రస్తుత మాగినది.

ఆచార్య రంగనాయకులుగారు వెంకటగిరి రాజాగారి రయితుల కంచెల గొడవలలో తలదూర్చి యుంటచే విచారణ ప్రస్తుతమాపివేయబడినది.

కార్యదర్శి,
నెల్లూరు జి జ కై. సంఘము.

(శేష భాగము రెండవ)

లో మరల భవదంతర్మైన దేశమై తనుజాతిని నిలుపు చెట్టుకొని, దేశములన్నిటి అదర్శ విదర్శమై యైనది.

1924 సం॥ ఎగుతరి 185 కోట్ల రూపాయలలో 18 కోట్లు రయితు సంఘములద్వారా వసూలైనవు. (ప్రతి రయితు పేరులను, కలుపు తిను బంధారములు, దుక్కులు, ఎరువులు, విత్తనము తదితరాకార నదంతయు ద్వారా కొనును. తమ డబ్బు తన వ్యవసాయ బ్యాంకులోగాని, పరపతి సంఘములోగాని దాచుకొనును. పంటవృద్ధికి, భూములకు స్వల్పాభివృద్ధికి రయితుడు బ్యాంకులో అప్పు చెల్లించుకొందును. (సశేషము)

"స్వతంత్ర" కు దృష్టి మాంద్యమవగా?

పెడఅర్థాలు తప్పటట్లూ విషయాన్ని మార్చగలిగిన దక్షత

పెదకాకి ఆస్తులు గుడ్డివాళ్లు ఏనుగును చూడ బోయినారు; ఒకరు కాళ్ళకేదినిమాది ఏనుగు స్తంభం అన్నారు, మరియొకరు తొండపట్టి ఏనుగు చెట్టు అన్నారు, ఇట్లే అన్నీ ఆయవయాల్ని చేసుకొని చెప్పిన మాటలు (మేము పాంచభౌతికానికి భిన్నంగా స్థూలంగా చూచాము) సంబంధించి మేము వాస్తవమైన ప్రతిఅంశాన్నీ ముక్కలు ముక్కలుగా ఖండించి ఏవంటే అసత్య ప్రచారమే కాబట్టి పత్రికా విధ్యుక్త ధర్మాన్ని మాత్రమే నిర్వర్తిస్తూ వచ్చాము. ఇక ఇది ఇది—సంస్థానం ఏమి అవినీతి అక్రమాలు చేసిందో చెప్పమని నిలదీసి అడిగినారు. ఇప్పుడు ఇదిగో ఇక్కడ ఇదిగో అని

నాగజెముడును నిర్మూలించే పురుగు అపాయకారిగాదు!

వీటిరసమును రంగుకొరకు మిఠాయిలలో కలుపుచున్నారు,

ఈ కీటకము ఏ ఇతరమొక్కలకుగా అంటుకోదు

ఇప్పుడు దేశమందంతట వ్యాపించిన నాగజెముడు నాశనము చేయుచున్న "కొచినియల్" (Cochineal అను సూక్ష్మమైన తెల్లబూజుపురుగు అపాయకరముకాదు, ఇది ఏ ఇతర మొక్కలకు గాని అంటుకొనదు, దోమలవలె ఎన్నటికిని ఎగురజాలదు కావున ఇదినాగజెముడు చంపుట కారంభించిన చీడేగాని, వివిధమైన అపాయములను కలుగజేయజాలదు అని ఒకవ్యవసాయ శాఖోద్యోగి మా ప్రతినిధితో చెప్పి ఇంకను ఇట్లుదెలిపిరి:—

వంకాయలకు అంటుకొనుట శుద్ధ అబద్ధము.

ఇవి వంకాయలకు అంటుకొనునని యు అవితిని కొందరు చనిపోయిరని అబద్ధములు వ్యాపించుటచే ప్రజలు అనవసర భయమును పొందియున్నారు. ఇవి వంకాయలకు అంటుకొనవు, ఒకవేళ పురుగులనే తిన్న అపాయములేదు కావున జనులు భ్రమను పారద్రోలుకొనుట మేలు! ఇవిదోమలవలె ఎగిరి మనుష్యులకు హానికనిగిరిలో ఒక ఆహోహా! నిజముగా ఇవి ఎగురజాలవు చిన్నవి కొన్నిగజములు ప్రాకగలవు. పెద్ద అవని అలస్యముగా కొన్ని అడుగులకు పైనపోజాలవు. ఇక వీటిపైనవుండే తెల్లబూజు గాలికి కొట్టుకొనిమాత్రముపోవును అడవి నెలకు 100 గుడ్లనుపెట్టును ఇవి గొట్టమువంటి నోటితో నాగజెముడును గుచ్చిరసమును త్రాగగా అది 18 నెలలో నమూలము గా ఎండిపోవును.

వీటిరసముగా రంగుగా ఉపయోగింతురు.

వీటిరసమును దీని "కొచినియల్ ఎస్ట్రాక్టు" అని చాలాధరకు అమ్ముచున్నారు. స్పెయినుమొదలగు పెద్ద హోటళ్లలో మిఠాయిలలో, ఐస్ క్రీము లలో రంగువచ్చుటకుగా యీ సత్తును ప్రయోగించుచున్నారు కావున ప్రజలు భయపడ నవసరములేదు ఈసందర్భమున నాగజెముడును గూర్చియిట్లనిరి:—

వెంకటగిరిలో పుల్లరి భారము.

వెంకటగిరి సంస్థానములోనరి కాయల పైనపుల్లరి భారము నిరత్సాహకులేను. పూర్వము కృష్ణాభాగదేయు అనివర్తించునుగా ఎన్న జనిన ఇప్పుడు రయితులను గదిలరాని శైతంపెలియున్నది.

రంతుల్లాసాహెబు దివాగిరిలో మాధవాయపాళెమునకు 16 రు పుల్లరి అదినేడు రు 1000 అయినది,

మదరాసు రాజధానిలో

338000 చ. మైళ్లకు రు24)000 లను మాత్రమే ప్రభుత్వము వసూలు చేయుచున్నది.

వెంకటగిరి ప్రభువులు

200 చ. మైళ్లకు రు 40000 పైగ బలవంతముగా గుంజుచున్నారు,

కంచెలకు కప్పల్నాటిని శైతే ధరించవలె

న్యాయదీక్షావరులు జిల్లాధికారి దీనిని పరిశీలించుదురుగాక.

నాగజెముడు పుట్టుపూర్వోత్తరములు.

మొదట 250 సంవత్సరముల క్రిందట వర్షద పురుగులను పెంచుటకుగాను మెక్సికోనుండి నాగజెముడు భారతదేశమునకు కొనిరాబడినది. అది అనుకొన్నపురుగు పరిశ్రమనశించినను, నాగజెముడుమాత్రము నాలుమూలల వ్యాపించిపోయినది, నెల్లూరు జిల్లాకు 70 సంవత్సరముల క్రిందట తెచ్చిరట! దీని గొనివచ్చినవట!

నిర్మూలన యత్నములు.

ఇక నిర్మూలన పరిశోధనల మొదట ఆస్ట్రేలియావారు ప్రారంభించిరి. "ఉల్లి పాషాణమును నీళ్లలో కలిపి దీనిపై పోసిన కొంత ఉపకరించినను అది చాలా ఖరీదు. కూలికి తీయించి వేయుట నష్టము అగును. ప్రకృతివైచిత్ర్యం చూడండి నాగజెముడు పుట్టిన మెక్సికోలోనే యీనిర్మూలన కీటకములు పుట్టినవి. అటనుండి దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియాలకు గొనిపోబడినవి.

భారతదేశమునకు వచ్చుట.

ఆస్ట్రేలియానుండి 1926 లో సింహళమునకు దిగినవి. 1928 తిరునల్వేలికి గొనిరాబడి మన దేశములో ప్రవేశించినవి. కాని బందరులో వ్యవసాయ శాఖవారికి తెలియకనే 15 సంవత్సరముల ఎట్లో ప్రవేశించి ఆశ్చర్యమును కలుగజేసినవి. ఎట్లు ఎవరిచే బందరు కొనిరాబడినదో అది ఇంకను దుర్భేద్య సమస్యగానున్నది,

తూర్పు గోదావరిజిల్లా లంక రయితుల సభ, కోటపల్లి.

రామచంద్రపురం తాలూకా కోటపల్లి గ్రామములో తే 17—11—1931 ది. సంఘం శ్రీ దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు. పంతులుగారి అధ్యక్షతను రయితులంతయు సమావేశమగుచు వివిధయములను చర్చించి ప్రభుత్వము ద్వారనున్న జమీందారుల ద్వారానున్నూ, రయితులకు రావలసిన సహాయములను పొందుటయుగాను ఉద్దేశింపబడినదికాబట్టి లంక యాజమాన్యాము, జమీందారీ లంకభూములు తిప్పక సభకు దయచేయ ప్రార్థము. అని కార్యదర్శి శ్రీ చావలిగారు తెలియజేయ ప్రకటించుచున్నారు.

ఏస్తుతగాదాపేజమీందారు, హత్యచేయబడుట.

సంయుక్త పరగణాల ప్రభుత్వము వారు యీక్రిందిప్రకటనగావించిరి,— ఈ నెల 2 తేదీని ప్రతాపగడ్ జిల్లాలో ఒక జమీందారును రైతులు హత్యగావించిరి అతని అనుచరులకు తీవ్రగాయములయ్యెను రయితులవద్దనుండి వసూలు రావలసిన శిస్తుమొత్తములనుగూర్చి కొంతతగాదావచ్చెను. అందువల్ల యీ హత్యజరిగెను, ఈ హత్య విషయమై దరియాప్తు జరుగుచున్నది. ఇంతవరకును ముగ్గురు అరెస్టు చేయబడిరి.

జమీందారుల దాసీవిధాన యనర్థములు.

దీని నిర్మూలము చెయ్యవలెను జమీందారులు విరోధింతురు.

బహుభర్తృత్వము, దేవదాసీ విధానము, మొదలగు గాగల సాంఘిక చీడల చే నిర్మూలించ దీక్షబూనియుండు యీ రోజులలోగూడ, గొప్ప పదవులలో యున్నామని విర్రవీగుచు తాము గొప్ప గౌరవనీయులని ప్రగల్భములు బలుకుచు తుదకు దాసీల యిండ్లలో గులాములై తిరుగాడుచుండుట చూచి నవ్వవలయునో, యేడ్వవలయునో తెలియకున్నది. ఒక స్త్రీగాని, పురుషుడుగాని తానేకార్యమొనరించుచున్నను, దానిని సత్కార్యమని భావించియే చేయుచున్నాడు. అందలి యనర్థముల నెత్తిగిన పిదపమాత్ర మట్టి కార్యముల నలుపుట మానుకొనవలయునుగదా?

దుష్ఫలితానివారణోపాయము.

పశుప్రవృత్తి, పంచమహాపాతకములకన్న నడుఘోరమని, ఉపన్యాసముల మూలమున, వ్యాసములద్వారా, నాటకముల రూపకముగ ఘోషింపబడుచున్నను, తనభార్య గతించినంత మాత్రమున తానెంతమంది భోగ్య స్త్రీలతోనైనను వ్యభిచరించిన ధర్మమేయగునని వాదించు పురుష సింహములు బయలుదేరుచున్నారు. భార్య సజీవియై యుండినపుడామె రూపవంతురాలు గాదను నెపము గాగున వీరికి చిక్కియుండె. జీవితమధ్యాహ్నమును జమీందారుల సేవకావృత్తియందే గడిపి, తనంతవారయిన ముగ్గురి బిడ్డలకు తండ్రియై, సంసారమునావలకు త్రోసివైచి స్వగృహమున కేగుటయే కష్టదాయకమని తీర్మానించుకొని వారూలే తనకు సర్వస్వమని యెంచి ... కఠినోక్తులనైన నోర్చుకొని దాని ...ందు పలువిధములైన నీచ కార్యములకయినను వెనుదీయక, తుదకు గృహసంబంధమైన చాకిరి నైతము చేయుచు వెలుపలికివచ్చినపుడు తాము జమీందారులవద్ద గొప్ప హోదాలోయున్నామని తిరుగాడుచున్నారు కొందరు ధీరులు.

ఇదియిటులుండ కొందరు పైల్‌మాన్లు మరియొక వింత వ్యాపారములో బయలుదేరుచున్నారు. వయస్సెంత మీరినను సరే, కొంతధనము గలిగిన వెల యాండ్లతో లిన్నగా స్నేహము చేసికొని వారి సర్వకష్టములకు తామాధార భూతులని నచ్చచెప్పుకొని, యేవిధముచేతనైన, ఆ ధనాపహరణకై తమపని పాట్లను వదలుకొని వారిండ్లకు, రోజుకు పదిసారులు తిరుగుచున్నారే గాని, కడపట, యిట్టి దురాలోచనలో యున్నారనియు, యితరులను మోసముచేయుట వీరికి చిన్నతో బెట్టిన విద్యయనియు, ఆ స్త్రీ చాలించినపుడు మాత్రము వీరివిద్య లచట కొంత మాత్రమూ సాగిరావని యీ పెద్దమనుజు లెరుంగలేదు గదా?

బిడ్డల పెండ్లి! విటులాభ్యంతరము పోవుట.

పరిస్థితు లీరీతిన పరిణమించుచుండ, పశుప్రవృత్తి కడుహేయమని ఆవృత్తిచే జీవించువారిని తృప్తిపరచుట ఒక కష్టము. సులభముగా ధనార్జన చేయగలమను నమ్మకము గలిగి యుండుటంజేసి యావృత్తిని విడనాడమని బోధించుట అత్యంత కష్టము. తుదకు వారి కుమార్తెల కైనను వివాహముల గావించమని వారికి నచ్చజెప్పుట మహాకష్టము. వీటిన్నటిని సమర్థించుకొని తుదకు జమీందారుల దుర్భర నిర్బంధములకయినను వెనుదీయక తమ బాలికలకు వివాహముల గావించుటకు సంసిద్ధులై యున్నపుడు, తమ విటగాండ్ర సమ్మతిని, అనుమతిని బడయుట కష్టములో కష్టముగా యున్నది.

ఇట్టి కష్టపరంపరలు మన జమీందారీ దాసీలనే ముఖ్యముగా ఆవరించి యుండుటకు తగినన్ని కారణము లుండక పోలేదు. స్వేచ్ఛావర్తనలు గలిగి అతి భక్తితో మెలగు తమ భార్యలను విడనాడి, కల్యరూపులును, విరూపులునగు దాసీలే రంభలని భావించుచు తమ సంపాదనలో చాలభాగము వారి కర్పించుచు వారిని ప్రోత్సహించువారు జమీందారీ స్థానముల యందు పెక్కుమంది గలరు. విద్యావంతులును, గౌరవనీయులనిపించుకొనువారే యీరీతి అజ్ఞానాంధకారములో మునిగియున్నంత వరకు సంఘోద్ధరణకు కడరాని పాట్లను పడవలసియే యుండును.

(ఒక సంఘసేవకుడు)

పశ్చిమగోదావరి జమీందారి రైతు సంఘము.

తాడేపల్లి గూడెంలో సమావేశమగుట

తే 5—11—31 దీని తాడేపల్లి గూడెం గ్రామంలో పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జమీందారీ రయితు సంఘమువారు శ్రీ కలిదిండి గంగరాజుగారి యధ్యక్షత క్రిందను సమావేశమై యీదిగువ తీర్మానములు గావించిరి.

(1) ఈ క్రిందివారిని సంఘ సభ్యులుగా చేర్చుకొనుటకు తీర్మానించబడినది.

1 తాడిమేటి కుటుంబ శాస్త్రిగారు, 2 కొమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణ మూర్తిగారు, 3 అలపాటి వెంకటసుబ్బయ్య చౌదరిగారు, 4 కంభంపాటి నాగయ్యగారు, 5 యిరదల సీతారామయ్యగారు, 6 జాగా నరసింహారావుగారు.

(2) ఈ జిల్లాలో యస్టేటు లాండు చట్ట సవరణావశ్యకతను గూర్చియూ, జమీందారీ రయితు సమస్యను గూర్చియు ప్రబోధము చేయుటకున్నూ, ఆయా ప్రదేశములలో మహాసభ లేర్పాటు చేయుటకు జిల్లా రయితులనూ, అభిమానులను ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

(యీ పేజీ కొరకు ర-వ పేజీలో చూడుడు)

చేనిగుంటలో రైతు సంఘ స్థాపనము

రయితుల మాసపత్రిక్కి పాత్యుత్తరముల శీర్షిక.

అక్టోబరు నెల తే 27 ది నెల్లూరు జిల్లా పోలూరుతాలూకా చేనిగుంట గ్రామ జమీందారీ రైతు సంఘ స్థాపనము కొఱకు సభ జరిగినది. వేనాటి మునుస్వామిరెడ్డి మొదలగువారు 50 మంది రయితులు హాజరైరి.

నాటి సభకు శ్రీ కాకు సుందరరామిరెడ్డిగారిని అధ్యక్షునిగా యెన్నుకొని క్రింది తీర్మానము గావించిరి.

1. వెంకటగిరిలో శెప్టంబరు నెల తే 8 దీన జరిగిన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ జమీందారీ రయితు సభవారు తీర్మానించిన తీర్మానములను యీసభవారు పూర్తిగా సమ్మతించుచున్నారు.

2. సూళ్ళూరుపేటలో అక్టోబరు నెల తే 20 దిన జరిగిన పోలూరు తాలూకా జమీందారీ రయితు మహాసభవారు తీర్మానించిన తీర్మానములను యీసభవారు పూర్తిగా సమ్మతించుచున్నారు.

3. ఈ గ్రామం పట్టా బందిచేయు కాలములో పాముల కాల్వ నదికి అనకట్ట కట్టించి మాచెర్వులకు ప్రవహింపచేయు వట్లున్నూ, చెరువుల రిపేర్లు పూర్తిగా చేయించునట్లున్నూ, గతించిన మహారాజాగారు వాగ్దానము చేసి హెచ్చు రేట్లకు రయితులను వొప్పించి పట్టాలు యిచ్చిన్ని ఇప్పటికిన్ని యీ వాగ్దత్తముల నెరవేర్చక హెచ్చు రేట్లను మాత్రము వసూలు చేయుచున్నారు. ఇప్పుడైనను ఆవాగ్దానము ప్రకారం నెరవేర్చనియెడల వ్న 1323 ఫసలీకి ముందుయుండు రేట్లతో పట్టాలు యివ్వమని యీసభవారు శ్రీ వెంకటగిరి జమీందారుగారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

4. ఈ గ్రామ పొలములమీద ప్రవహించి వృథాగా సముద్రము పాలగుచున్న కలిపేటి కాల్వకు రయితులు అడ్డకట్ట కట్టుకొని పూర్వీకులు అప్పుడప్పుడు నీరు పారించుకుంటూ యుండినందున యిటీవలన్న 1335, 36, 37 లీలో నదరు అడ్డకట్ట కట్టి పట్టా పొలములగుండా ఒక కాలువను త్రొవ్వుకొని నీరు పారించుకొనుటకు లేకుండా ఖండించుకొని యున్నారు. ఆవిషయములను గురించి జమీందారుగారికి అర్జీలద్వారా తెలుపుకొనిన్ని న్యాయముగా మనిమిచేసుకొనిన్ని ఇంజనీరుగారు న్యాయము గావచ్చి తనికీచేసి త్వరలో యెస్టిమేటుచేసి కలుజు కట్టించెదమనిన్ని కాలువకు సబ్ డివిజను పెట్టించి రయితులకు కాంపెన్సేషను యిప్పించెదమని చెప్పిన్ని అవని యింతవరకు చేయక రయితులను కష్టనష్టముల పాలు చేయుటయేగాక రయితులకు పై పనులు చేస్తామని వాగ్దానము చేసి, హెచ్చు రేట్లతో విధించిన పన్నులను వసూలు చేయుట అన్యాయమనియు, అక్రమమనియు యీసభవారు తీవ్రముగా ఖండించుచూ, ఇంతటనైనను నదరు గాలువకు బోడకలుజు కట్టించి కాలువకు సబ్ డివిజను పెట్టించి శిస్తులను గుజరా యిప్పించవలసినదిగా యీ సభవారు శ్రీ జమీందారువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

5. పై తీర్మానము ప్రకారం కలిపేటి కాల్వకు బోడకలుజు కట్టించిన యెడల యీగ్రామములో షుమారు యకరాలు 400 లున్నూ గ్రద్దగుంట గ్రామములో యకరాలు 200 లున్నూ, వర్షములు తక్కువగా కురిసిన సంవత్సరములోగూడ సకాలములో పైర్లు పండుటయేగాక 2-వ కారు గూడ కొంతవరకు పండును కాబట్టి పైపనిని వెంటనే చేయించవలసినదిగా జమీందారుగారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

6. ఈ గ్రామ జమీందారీ రయితు సంఘమునకు యీక్రిందివారిని కమిటీ సభ్యులుగా యెన్నుకోబడుచున్నది:—

(1) కామిరెడ్డి వెంకటనారాయణరెడ్డిగారు.
(2) లింగాడి నారాయణసామిరెడ్డి
(3) వేనాటి రంగపరెడ్డి
(4) పర్వతరెడ్డి అప్పారెడ్డి
(5) దేవారెడ్డి మునుసామిరెడ్డి
(6) వేనాటి మునుసామిరెడ్డి
(7) పర్వతరెడ్డి రామిరెడ్డి
(8) కామిరెడ్డి గోవిందసామిరెడ్డి
(9) చాగణం వెంకటసుబ్బారెడ్డి

వీర్లలో వేనాటి మునుస్వామిరెడ్డి ప్రెసిడెంటుగాను, కామిరెడ్డి గోవిందసామిరెడ్డిగారిని కార్యదర్శిగాను యెన్నుకొనడమైనది.

వేనాటి మునుస్వామిరెడ్డి,
అధ్యక్షుడు.

మదరాసు శాసనసభలో శిస్తువసూలును గూర్చి తీర్మానము.

మదరాసు శాసనసభ ప్రారంభమై చాల బిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడినవి. తిరుపతి దేవస్థానముల కొరకు వెంకటేశ దేవాలయముపై ఎక్కువ అధికారము ప్రభుత్వమునకు గలుగుటకు ఒకబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడి సెలెక్టు కమిటీకి పంపబడినది. మోటారు పన్నుల చట్టమునకు గొన్ని సవరణలు చేయు సవరణబిల్లు సెలెక్టుకమిటీకి పంపబడినది. ఏలూరునందు హిందూముసల్మానులను అరెస్టుచేసిన డిప్యూటీ కలెక్టరు చర్య నిరసించుచు స్వామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు అత్యవసర తీర్మానము ప్రతిపాదింప కొంతచర్చ జరిగి, ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటచే దాన్ని ఉపసంహరించుకొనిరి. శ్రీ ఎల్. పాని సర్వోత్తమరావు చౌదరిగారు శిస్తు వసూలును ఆయా జిల్లాలలో పంటలు తక్కువగా వున్నందున వసూలు చేయరాదని ఉపపాదింప, ప్రభుత్వ సభ్యులు అధికారులకు కష్టమనిన సభవారిచే ఆమోదింపబడినది. మరికొన్ని బిల్లులు సెలెక్టుకమిటీకి పంపబడినవి. సభ మరల జనవరి ఆఖరులో కూడును.

రౌండుటేబుల్కు సార్వభౌముని విందు

రౌండుటేబిల్ సభ్యులందరికి జార్జి సార్వభౌముడు బకింగ్ హ్యాంపాలెసునందు విందొసంగెను. గాంధి మహాత్ముడు మహారాజ్ఞిగారు హస్తాలతో జార్జి చక్రవర్తితో నవ్వుతూ 5 నిమిషములు సంభాషించెను. గాంధి కప్పుకున్న వస్త్రము ప్రజలలో చాల ఉత్సాహము కలిగించినది.

నమ్ము నమ్మకపో

రోమను సామ్రాజ్యమున 3 ఎకరముల పొలమును స్వయముగ దున్నుకొని జీవించుచుండిన సిన్ సినాటస్ అనువానిని గొనిపోయి రాజ్యమునకు డిక్టేటరు చేయబడినాడు కాని మరలా 16 దినములలో తన నాగలికే వచ్చినాడు.

◆ ◆ ◆

ఐర్లండునందు ఓనీల్ అనువానిదగ్గర ఒక కుక్క వున్నది. అది తైరసబ్బును ఆది యాలవేయును.

◆ ◆ ◆

ఆల్బనీయందు న్యాసో అనువారను ఒక మాక్సాలు పీటను 4000000 కొయ్య తునకలతో చేసినాడు.

◆ ◆ ◆

ఆపిల్ కంప్లు రోజాపువ్వుల జాతిలో చేరినవి

◆ ◆ ◆

పచ్చిపాలనుండి వెన్న తీసివేసిన తర్వాత ఆపాలతో బత్తాసులు, దువ్వెనలు చేయబడుచున్నవి.

◆ ◆ ◆

జాక్వి పెగ్ మ్యాక్ అను 83 ఏండ్ల వృద్ధుడు 644 మైళ్ళను 81 దినములలో నడచినాడు.

◆ ◆ ◆

సించినాట్ వాస్తవ్యుడు వ్యాక్ వెర్ట్ దగ్గర ఐదుకాళ్ళ ఆవువున్నది. అదినడకలో కాళ్లనన్నిటిని ఉపయోగించుచున్నది.

◆ ◆ ◆

ఆఫ్రికాయందలి వాంబూరిజాతి నాయకుడు కాటవాక్ అనువాడు 643 పౌనుల బరువున్నాడు. ఇది ప్రపంచమున అరుదు.

* * *

డైరెక్టర్లు:

1. రాజాపాయుని వెంకటరంగరావు బహద్దరుగారు, మునగాల జమీందారు, నడిగూడెం.
2. దివాన్ బహద్దరు శ. సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు, కాకినాడ.
3. టి వెంకటేశ్వర రావుగారు బార్-ఎట్-లా, బెజవాడ
4. శ రంగాచార్యులుగారు, యం. ఏ., బి, యల్., లెక్చరరు, మహారాజా కాలేజి, విజయనగరం.
5. రావుసాహెబు కొకండ రెడ్డిగారు. అడ్వకేటు, బెజవాడ
6. ఎ. వి. ఆర్. రెడ్డిగారు, ఎం. ఏ. కుమార రాజా, మునగాల.

అడ్వైసరి బోర్డు

శ్రీమతులు డాక్టరు ముత్తులక్ష్మిరెడ్డిగారు.
ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు.
అంబు స్వామినాథనుగారు.

స్త్రీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యములతో!

దీ డకన్
లైఫ్ అస్యూరెన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్
(బెజవాడ హెడ్డాఫీసు).

స్త్రీలకు పురుషులకు ఒక్కటే రేటు!

ఉచిత భీమా
(నెలకు రూ 1-0-0 మాత్రమే)

ఉభయకుటుంబ లాభపద్ధతులతో
గర్భిణీ స్త్రీలకు అవసర సమయమున వడ్డీ లేక
ఋణమునిచ్చు సౌకర్యములు గలవు.
వ్యాధిగ్రస్తులైన స్త్రీపురుషులకును పై సౌకర్యము కలదు.
బీదలకు ముఖ్యముగా లాభకరమైనది.

ఇచ్చు మొత్తము రు 120-0-0 } పది సంవత్సరములకు { పుచ్చుకొను మొత్తము రు 250 మొదలు రు 500.

3 మాసములు కట్టినపిదప చనిపోయినను పై విధముగా పంచబడును.

మేనేజింగు డైరెక్టరు
యస్. గోవర్ధనరావు, బి. ఎ.

స్త్రీ ఆర్గనైజర్లు.
షా. కనకమ్మ,
మ. కమలమ్మ.

ఎడిటరు, ముద్రాపకుడు, ప్రకాశకుడు:— కిల్లాను వెంకటాద్రినాయుడు, వెంకటేశ్వర విలాస ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రితము, కార్యసిద్ధి, నెల్లూరు.